

Document informatiu

El 23 de juliol, termini d'adaptació de l'obligatorietat d'etiquetar en català segons el nou Codi de consum

Plataforma per la Llengua, juliol 2011 www.plataforma-llengua.cat

**A partir del 23 de juliol,
l'etiquetatge en
català**

PLATA
FORMA
PER LA
LLENGUA

Sumari

La llei i l'etiquetatge en català en 10 punts

1. El 23 de juliol: finalitza el període d'adaptació pel qual les empreses han d'etiquetar les dades obligatòries dels productes en català. **pàgina 1**
2. Aquesta obligació existia ja per la resta de llengües de la Unió Europea comparables al català. El català fins fa poc era un cas excepcional. **pàgina 2**
3. Una obligació que equipara el castellà al català. Gairebé 200 normatives imposen el castellà a l'etiquetatge de productes a Catalunya. **Pàgina 3**
4. El fet que el castellà sigui també obligatori a Catalunya és un fet excepcional en el context europeu. **Pàgina 5**
5. Altres comunitats autònomes ja van fer ús de la competència abans que la catalana i obliguen ja a etiquetar en la llengua pròpia. **Pàgina 7**
6. Fa 18 anys que les persones consumidores tenen el dret de rebre l'etiquetatge en català i es preveia que pogués ser una obligació per a les empreses. Les empreses tenien un ampli espai de temps per adaptar-s'hi. **Pàgina 8**
7. La majoria d'empreses encara distribueixen els productes fora de la legislació actual. A juliol d'enguany, de les 30 primeres marques més venudes a l'Estat espanyol, només una acomplia els requisits lingüístics legals. **Pàgina 9**
8. Algunes grans multinacionals etiqueten més en grec, eslovè, italià o portuguès a Catalunya que no pas en català, tot i que d'aquestes la nostra llengua és l'única obligatòria a l'etiquetatge a Catalunya. **Pàgina 11**
9. El criteri diferenciat d'aplicació: lleis A, lleis B, consumidors A i consumidors B. Grans multinacionals aconsegueixen fer per randa totes les legislacions europees que els obliguen a etiquetar en les llengües respectives però fan una excepció per al consumidor català, únic cas que incompleixen la llei. **Pàgina 12**
10. El codi de Consum inclou altres novetats lingüístiques que també cal complir a partir del 23 de juliol. **Pàgina 15**

1 El 23 de juliol: finalitza el període d'adaptació pel qual les empreses han d'etiquetar les dades obligatòries dels productes en català.

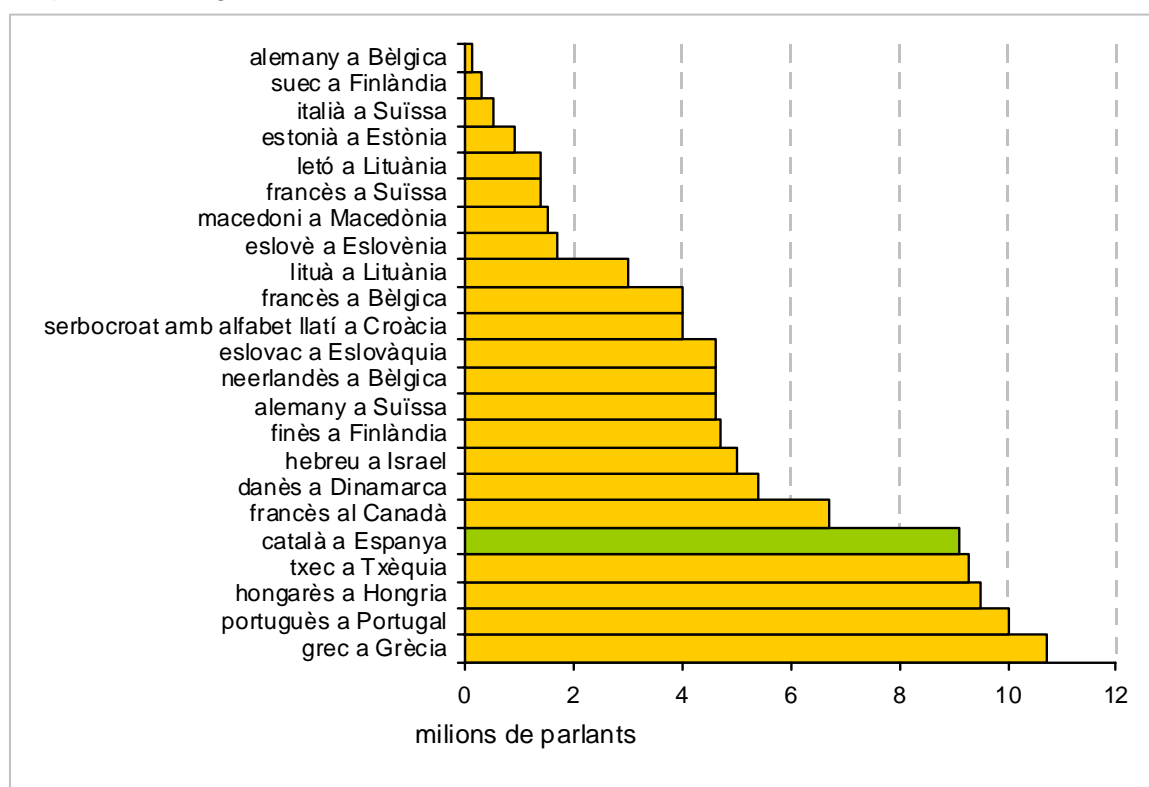
Aquest és el termini, el 23 de juliol del 2011, pel qual totes les empreses han de distribuir els productes a Catalunya amb les informacions bàsiques obligatòries de l'etiquetatge en català. L'obligatorietat d'etiquetar en català està determinada als articles 128-1 i 211-5 de la Llei 22/2010, de 20 de juliol, del Codi de consum de Catalunya (publicada el 23 de juliol del 2010). La disposició transitòria segona estableix els terminis d'adaptació: sis mesos per a les grans empreses i un any per a les microempreses, les petites i les mitjanes empreses. El 23 de juliol de 2011, un any després de la publicació de la Llei, tots els productes distribuïts al mercat català destinats al consumidor han de tenir les dades obligatòries de l'etiquetatge (ingredients, dades de seguretat, data caducitat, instruccions d'ús...) almenys en català.

2 Aquesta obligació existia ja per la resta de llengües de la Unió Europea comparables al català. El català fins fa poc era un cas excepcional.

Fins ara el català vivia una situació excepcional. Espanya era fins ara l'únic país de la Unió Europea que amb una llengua tan parlada com el català no hi havia una legislació que obligués a les empreses a etiquetar en aquesta llengua. Totes les altres llengües europees de la Unió Europea i de l'espai Schengen entre 3 i 15 milions de parlants tenien garantida aquesta obligatorietat. De fet totes les llengües europees amb tants parlants o més que el català tenen mecanismes que fan obligatori l'etiquetatge en les respectives llengües. Més enllà de la Unió Europea, els països plurilingües desenvolupats de tradició democràtica també tenen lleis en el mateix sentit per a les llengües com el català, de manera que en un mateix estat, segons territori on cada llengua és pròpia, cal etiquetar per llei en les respectives llengües. Pel que fa la nostra llengua hi havia fins ara un buit legal que comportava una situació excepcional amb una notable baixa presència del català en l'etiquetatge de productes. Aquesta llei no és res més que una adequació a una deficiència legal de les normes del mercat pel que fa al català.

Gràfic 2.1 Exemples d'algunes comunitats lingüístiques més petites o comparables amb la catalana en relació al nombre de parlants, on és obligatori per llei d'etiquetar en les respectives llengües.

3 Una obligació que equipara el català al castellà. Gairebé 200 normatives imposen el castellà a l'etiquetatge de productes a Catalunya.

Actualment (juny 2011) hi ha 198 disposicions que obliguen a etiquetar els productes en castellà a Catalunya, amb sancions previstes si no es fa. Hi ha productes que estan afectats per més de 5 normatives. Això afecta no només l'etiquetatge, sinó també les instruccions de productes, els manuals d'ús, l'embalatge o les garanties dels productes. A Catalunya, diverses empreses ja han estat multades per no etiquetar en castellà (com les conegudes 94 multes que l'any 2009 va imposar l'Agència Catalana de Consum a productes no etiquetats en castellà que, per tant, incomplien la llei). Aquesta imposició, ja heretada del franquisme, època en que es va prohibir l'etiquetatge dels productes en una llengua que no fos la castellana, ha conformat un paisatge lingüístic singular amb una àmplia presència del castellà a casa nostra, situació que no es dona en els contextos europeus amb llengües amb un nombre similar de parlants que la nostra. L'Estat espanyol ha anat ampliant les informacions i els productes on el castellà es feia obligatori (productes alimentaris, industrials, veterinaris, farmacèutics, tèxtils, electrodomèstics, ...) de manera que a data 30 de juny de 2011 hi ha 198 disposicions que obliguen a etiquetar en castellà. Entre d'altres en destaquem el Reial Decret 1334/1999 sobre la norma general d'etiquetatge, presentació i publicitat dels productes alimentaris. Aquest Reial Decret afecta a tots els productes alimentaris distribuïts a l'Estat espanyol. Tal com defineix l'article 1 sobre l'àmbit d'aplicació no només afecta a tots els productes alimentaris de venda directa al consumidor, sinó també als restaurants, hospitals, cantines i altres col·lectivitats similars. L'obligació recau a l'article 18:

Artículo 18. Lengua en el etiquetado.

*Las indicaciones obligatorias del etiquetado de los productos alimenticios que se comercialicen en España se expresarán, **al menos, en la lengua española oficial del Estado**. Lo dispuesto en el apartado anterior no será de aplicación a los productos tradicionales elaborados y distribuidos exclusivamente en el ámbito de una Comunidad Autónoma con lengua oficial propia.*(aquesta excepció té en compte una petitíssima part de la producció)

Pel que fa als productes no alimentaris en destaquem el Reial Decret 1468/1988 sobre etiquetatge, presentació i publicitat de productes industrials destinats a la venda directa als consumidors i usuaris. Justament en el text de la normativa ja es deixa clar l'objectiu que pretén:

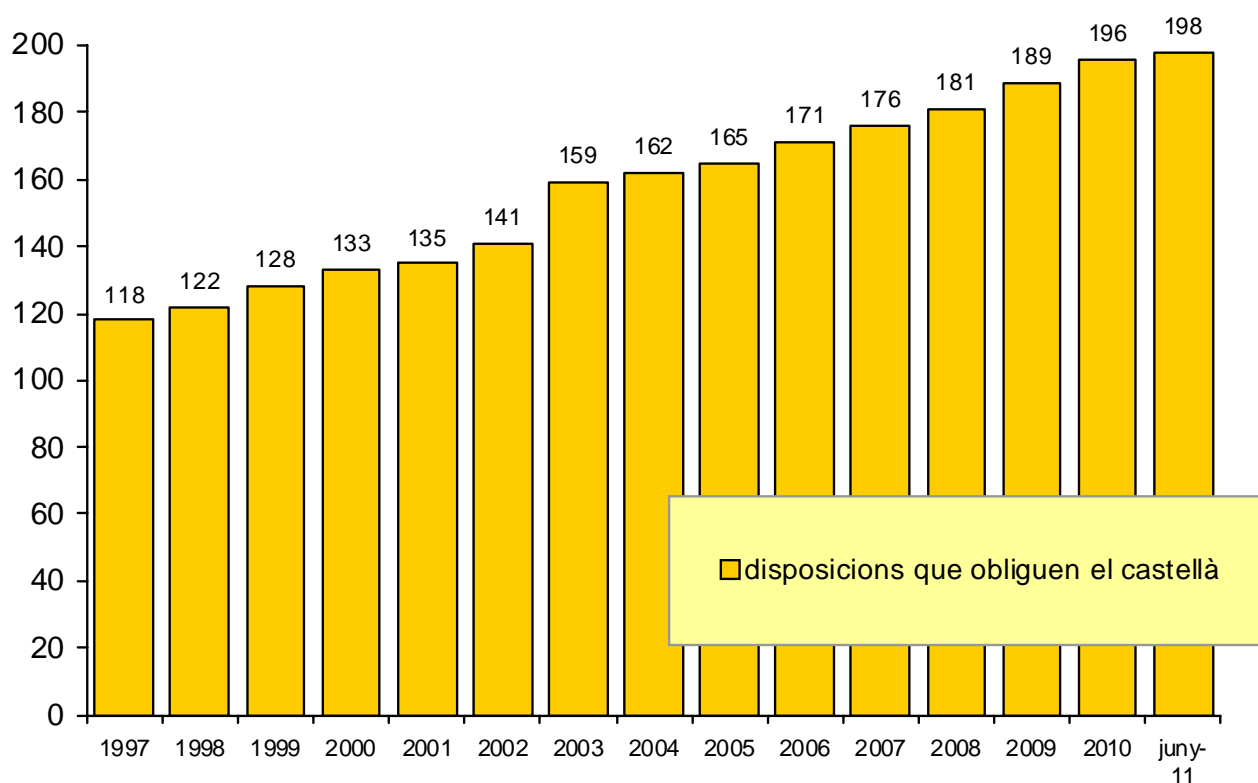
(...) la presencia progresiva en el mercado nacional de productos de importación, en cuyas etiquetas aparecen, con gran frecuencia, expresiones en idiomas extranjeros sin las oportunas traducciones a la lengua espanyola oficial del estado, impiden, en general, una adecuada información y conocimiento suficiente por parte de los usuarios.

A l'article 3 s'esmenta l'afectació de la Llei deixant ben clar que inclou tots els productes llevat dels cosmètics i productes sanitaris, productes farmacèutics, productes artesans, obres d'art i antiguitats i tots aquells productes industrials que tinguin una normativa específica (per a la majoria d'aquests productes hi ha altres normatives per les quals s'obliga a etiquetar en castellà). És per tant una normativa important pel que fa a l'afectació de productes de consum. L'article 8 fixa l'obligatorietat per la qual bàsicament s'ha fet la llei:

Artículo 8:

8.1 Todas las inscripciones a las que se ha hecho referencia deberan figurar, al menos, en castellano, lengua espanyola oficial del Estado.

Gràfic 3.1 Evolució del nombre de disposicions que obliguen a etiquetar en castellà a Catalunya (no es tenen en compte les noves disposicions si en deroguen una d'anterior).

4 El fet que el castellà sigui també obligatori a Catalunya és un fet excepcional en el context europeu.

A l'etiquetatge Espanya és un cas singular d'imposició d'una llengua (castellà) amb tantes sancions previstes més enllà d'on és pròpia tot i haver-hi una llengua pròpia tan parlada com el català. Espanya és l'únic estat de la Unió Europea i de l'entorn de països europeus, que després del procés democràtic o de la modernització del país ha conservat polítiques diferenciades entre llengües tan parlades. En la resta de països, les llengües mitjanes com el català (amb una població entre 1 milió i 10 milions de parlants que l'utilitzen el dia a dia) han estat reconegudes com a llengües oficials de l'Estat en igualtat de condicions amb qualsevol altra llengua. Espanya ha creat només regions bilingües amb drets restringits en allò que afecta a les llengües que no eren el castellà. Mentre en aquests casos, com el cas de la regió de Brussel·les, les regions bilingües es creen quan la llengua pròpia assoleix paràmetres per sota del 10% de la població i sempre en igualtat de condicions; Espanya ho ha fet excepcionalment per llengües com el català amb l'afegit de restriccions de l'oficialitat pel que fa a la llengua pròpia. Aquestes restriccions han tingut conseqüències a l'hora de fer legislacions lingüístiques en l'àmbit socioeconòmic, de manera, que fins i tot en les regions bilingües, l'Estat espanyol ha establert, de manera excepcional, un règim lingüístic impositiu únic a favor d'una de les llengües, la que no era pròpia: el castellà. Això es desprèn del caràcter monolingüe de la llengua oficial de l'estat i de les lleis que se'n desprenen. Així pel que fa a les lleis del consumidor estatals el govern espanyol va establir únicament obligacions pel castellà. En el Reial Decret Legislatiu 1/2007, de 16 de novembre, per al qual s'aprova el text refós de la Llei general per a la defensa dels consumidors i usuaris i altres lleis complementàries, a l'article 18, estableix clarament:

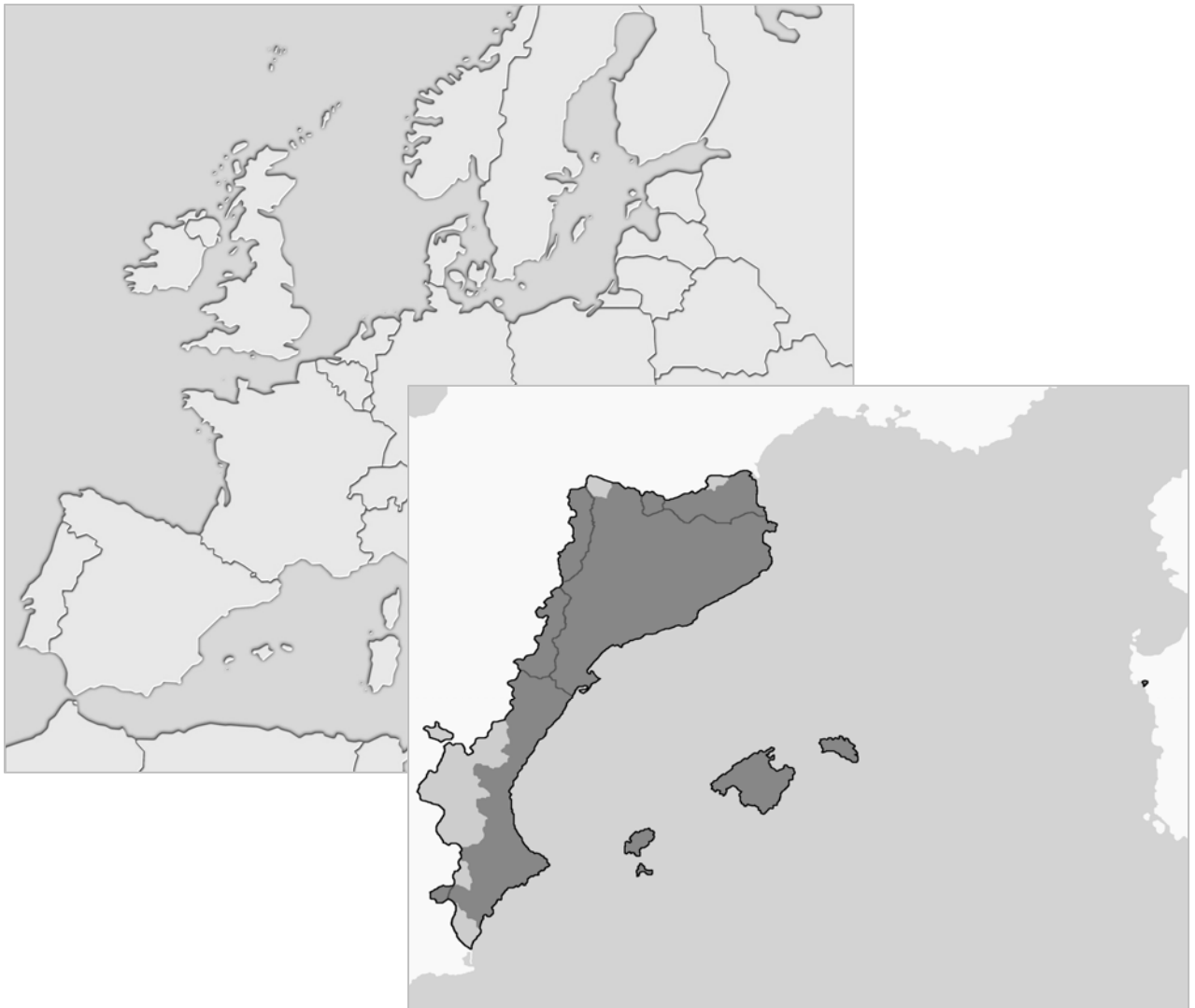
Sense perjudici de les excepcions previstes legalment o per reglament, les indicacions obligatòries de l'etiquetatge i presentació dels béns o serveis comercialitzats a Espanya han de figurar, almenys, en castellà, llengua espanyola oficial de l'Estat.

De fet aquesta normativa s'afegia a moltes altres específiques de cada sector (alimentari, industrial, tèxtil, farmacèutic, veterinari...) fins arribar a les 198 disposicions que fan obligatori el castellà a l'etiquetatge (vegeu el punt 3). Mentre al Canadà o a Finlàndia ja feia molts anys que establien l'etiquetatge obligatori per totes les llengües mitjanes, i fins i tot Itàlia per la

minoria Tirolesa del voltant de 200.000 parlants, Espanya encara es resistia a fer les modificacions, i l'adaptació ha calgut fer-la finalment des de l'àmbit autonòmic.

Taula 4.1 Obligacions de les llengües majoritàries a l'etiquetatge en alguns estats plurilingües europeus fora d'on són llengües pròpies

Hi ha obligació d'etiquetar, on no és llengua pròpia,	
en neerlandès a Bèlgica?	No
en alemany a Suïssa?	No
en finès a Finlàndia ?	No
en castellà a Espanya?	Sí

5 **Altres comunitats autònomes ja van fer ús de la competència abans que la catalana i obliguen ja a etiquetar en la llengua pròpia.**

L'obligació d'etiquetar en una llengua ha estat desenvolupada pels governs de diverses comunitats autònomes espanyoles però pràcticament sempre en relació a la obligació del castellà en l'etiquetatge. De fet aquesta obligatorietat està inclosa en les lleis sobre consum respectives, tot i que, de fet, no té gaire sentit car l'obligatorietat a l'etiquetatge en castellà ja està prevista en la llei estatal de consum i en 197 disposicions més estatals. Així i tot es torna a insistir en aquesta obligatorietat. Aquest és un quadre explicatiu d'aquelles comunitats autònomes que han fet lleis del consumidor i a més han afegit referències a l'obligatorietat d'una llengua a l'etiquetatge.

Taula 5.1 Obligacions d'etiquetar en una llengua els productes a les lleis de consum d'algunes comunitats autònomes que les han desenvolupades.

Comunitat autònoma	Llei que inclou l'obligació
Obliguen a etiquetar els productes en castellà	
Cantàbria	Llei 1/2006 de Defensa dels Consumidors i Usuaris (article 20)
L'Aragó	Llei 16/2006 de Protecció i Defensa dels Consumidors i Usuaris (article 24)
Madrid	Llei 11/1998 de Protecció dels Consumidors (article 13)
Castellà i Lleó	Llei 11/1998 per la Defensa dels Consumidors i Usuaris (article 10)
Astúries	Llei 11/2002 dels Consumidors i Usuaris (article 15)
Canàries	Llei 3/2003 de l'Estatut dels Consumidors i Usuaris (article 12)
Balears	Llei 1/1998 de l'Estatut dels Consumidors i Usuaris (article 14)
L'Estat per a totes les comunitats autònomes	Reial Decret Legislatiu 1/2007, de 16 de novembre, per al qual s'aprova el text refós de la Llei general per a la defensa dels consumidors i usuaris i altres lleis complementàries (article 18)
Reconeix el dret de rebre la informació de l'etiquetatge dels productes en castellà	
Extremadura	Llei 6/2001, de 24 de maig, de l'Estatut dels Consumidors d'Extremadura (article 11)
Obliga a etiquetar els productes bascos amb denominació d'origen, de denominació qualitat o artesanals en basc (pendent de reglament)	
País Basc	Llei 6/2003, de 22 de desembre, d'Estatut de les Persones Consumidores i Usuaris (article 41)
Obliga a etiquetar els productes en català	
Catalunya	Llei 22/2010, de 20 de juliol, del Codi de consum de Catalunya (articles 128-1 i 211-5)

6 Fa 18 anys que les persones consumidores tenen el dret de rebre l'etiquetatge en català i es preveia que pogués ser una obligació per a les empreses. Les empreses tenien un ampli espai de temps per adaptar-s'hi.

El dret dels consumidors de rebre les informacions del productes destinats al consum en català estava regulat per la Llei 3/1993, de 5 de març, de l'Estatut del consumidor. Aquesta llei preveia que es desenvolupés un reglament per tal que el deure passés a ser una obligació per part de les empreses. Mentrestant les empreses que no etiquetaven en català incomplien un dret del consumidor però no podien ésser sancionades. Tanmateix, en coherència amb al dret estipulat i preveient el desplegament de l'obligació prevista, moltes empreses ja van anar introduint el català. Però no pas totes. 18 anys després, tot i un notable període de temps d'adaptació, hi ha moltes empreses que no han fet el procés previst des de l'any 1993. Ara que des de fa un any es va aprovar el nou Codi de consum, el dret ja és una obligació, es pot afirmar que les empreses han tingut 18 anys per adaptar-s'hi.

7 La majoria d'empreses encara distribueixen els productes fora de la legislació actual. A juliol d'enguany, de les 30 primeres marques més venudes a l'Estat espanyol, només una acomplia els requisits lingüístics legals.

El notable endarreriment en l'acompliment de la legislació és ben patent en alguns productes de gran consum. Tot i que és possible de trobar gairebé qualsevol producte etiquetat en català (des de productes alimentaris, neteja, higiene personal, electrodomèstics, ferreteria, productes informàtics o d'alta tecnologia), encara la presència del català és minoritària i bona part de les empreses, un cop acabat el termini (23 de juliol de 2011), estaran distribuïnt de manera il·legal els seus productes.

Una bona mostra d'això és l'anàlisi de les 30 marques més venudes a l'Estat espanyol (dades segons *Las 30 Tops marcas del gran consumo de Kantar WorldPanel, 2010*). Analitzant els 30 productes més emblemàtics d'aquestes marques, només un a compleix la normativa pel que fa al català; el Codi de consum de Catalunya. La resta, tot i complir les diverses lleis espanyoles que els obliguen a etiquetar en castellà (el 100%), no ho fan per la normativa del català.

D'altra banda sí que és veritat que no hi havia cap comunitat lingüística que sense obligar les empreses hi hagués tants productes etiquetats en la seva llengua. Això mostra la demanda del mercat català tot i al situació legal fins fa poc excepcional.

Taula 7.1 Acompliment de les normatives pel català i castellà de les 30 primeres marques de productes distribuïts a Espanya.

Acompliment de la legislació que afecta el castellà entre les 30 primeres marques	100% (30)
Acompliment de la legislació que afecta el català entre les 30 primeres marques	3,3% (1)

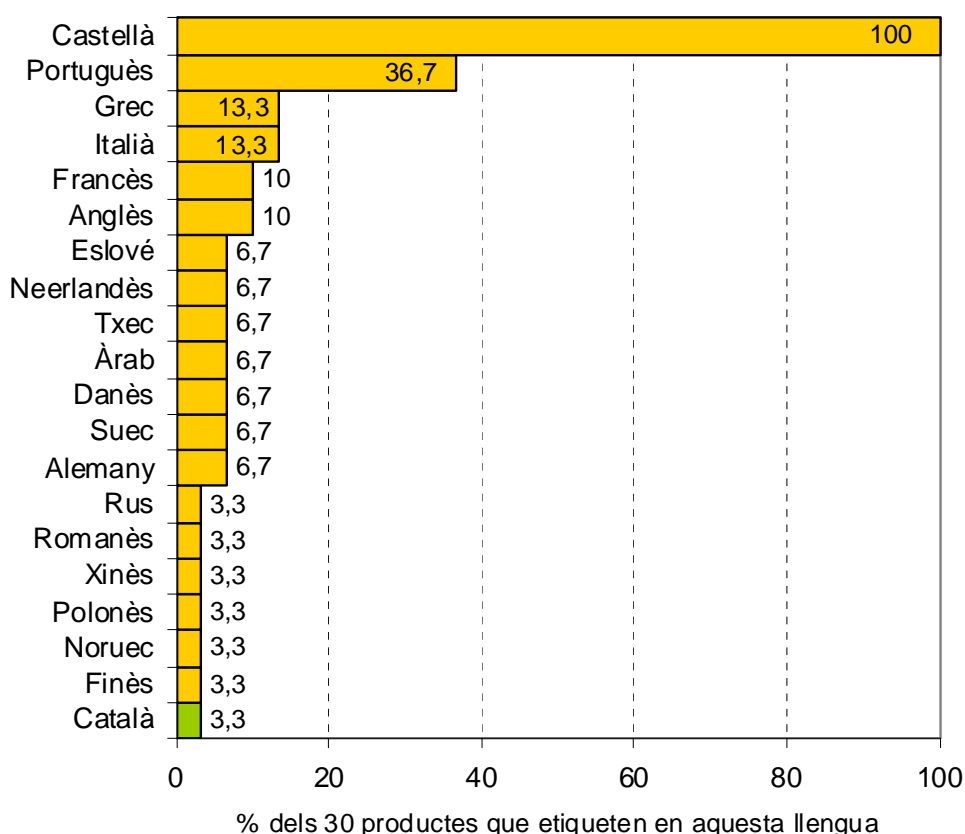
Taula 7.2 Acompliment de la normativa de les 30 primeres marques de productes distribuïts a Espanya.

marca	Acompleix la legislació sobre etiquetatge	marca	Acompleix la legislació sobre etiquetatge
	No		No
	No		No
	No		No
	No		No
	No		No
	No		No
	No		No
	No		No
	No		Sí
	No		No
	No		No
	No		No
	No		No
	No		No
	No		No

8 Algunes grans multinacionals etiqueten més en grec, eslovè, italià o portuguès a Catalunya que no pas en català, tot i que d'aquestes la nostra llengua és l'única obligatòria a l'etiquetatge a Catalunya.

Curiosament, hi ha més productes etiquetats en portuguès que no pas en català a Catalunya, tot i que el portuguès no és obligatori a l'etiquetatge de casa nostra, i ni tan sols és oficial. Seguint en l'anàlisi de les 30 marques més venudes a l'Estat espanyol (vegeu capítol anterior) s'han detectat 20 llengües diferents presents a l'etiquetatge. Entre aquestes 30 marques, 13 tenen més presència que el català. Així doncs; llengües com el portuguès, el grec, l'italià, el francès, l'anglès o fins i tot el danès o l'eslovac (llengües amb menys parlants que el català en els respectius països) tenen més presència a l'etiquetatge d'aquestes marques a Catalunya que no pas el català.

Gràfic 8.1 Usos lingüístics en l'etiquetatge dels productes de les 30 marques més venudes a l'Estat espanyol

9 El criteri diferenciat d'aplicació: lleis A, lleis B, consumidors A i consumidors B. Grans multinacionals compleixen fil per randa totes les legislacions europees que els obliguen a etiquetar en les respectives llengües però fan una excepció per al consumidor català, únic cas que incompleixen la llei.

L'any 2004 la Plataforma per la Llengua ja va realitzar una exposició sobre l'ús de les llengües a l'etiquetatge de productes de grans marques en comunitats lingüístiques comparables en nombre de consumidors a la catalana. Malauradament la conclusió és que el català era l'única llengua europea de les seves dimensions que les grans multinacionals no hi etiquetaven. Tanmateix llavors encara no existia l'obligació. El 2009 es va actualitzar els continguts i es va publicar el llibre [La Llengua en l'etiquetatge de les grans marques](#). És a partir d'aquestes dades, i de la recerca de les legislacions corresponents, que es presenta el següent quadre. S'han seleccionat 6 productes de grans multinacionals que es veuen obligades a etiquetar en les respectives llengües (segons distribució) les dades obligatòries dels productes. Són Cereals Kellogg's, Aspirina Bayer, Coca-Cola, Iogurt Danone, Preservatius Durex i Pure Maggi. Pel que fa a les llengües o bé són clarament menys parlades que el català o bé tenen un nombre similar de parlants en els estats corresponents. Algunes són majoritàries a l'estat i d'altres minoritàries; algunes clarament minoritàries respecte el percentatge que representa el català a Espanya. En tots els casos hi ha legislacions que obliguen a emprar les llengües respectives, que són: francès a Bèlgica, neerlandès a Bèlgica, alemany a Bèlgica, francès a Suïssa, alemany a Suïssa, italià a Suïssa, eslovè a Eslovènia, serbocroat amb alfabet llatí a Croàcia, francès al Canadà, danès a Dinamarca, estonià a Estònia, letó a Letònia, lituà a Lituània, hongarès a Hongria, finès a Finlàndia, suec a Finlàndia, grec a Grècia i català a Espanya. El que es volia analitzar era si les grans multinacionals compleixen la normativa en cada cas, o en algun cas feien una excepció. La gràfica és un bon exponent de la curiosa situació. En tots els casos, sense excepció, les grans empreses compleixen les disposicions en matèria de llengua a l'etiquetatge. Probablement el Codi de consum és l'única llei europea en què aquestes empreses incompleixen l'obligació d'etiquetar en una llengua a Europa. Comunitats amb tants pocs parlants com la macedònia, l'alemanya a Bèlgica o el suec a Finlàndia tenen garantit l'acompliment de la llei. Vegeu la taula 9.1. D'altra banda en la gràfic 9.2 hi ha la representació d'un mapa amb el comportament de la multinacional Coca-Cola (de fet es

podria correspondre al comportament de més multinacionals) respecte a l'etiquetatge en diverses llengües oficials en les comunitats lingüístiques respectives. La grandària dels cercles és proporcional als parlants de cada llengua. El mot *Sí*, indica que la multinacional aconsegueix la normativa en etiquetatge i *No*, que la multinacional distribueix els productes fora d'aquesta llei en aquell territori.

Taula 9.1 Alguns productes i l'acompliment de la normativa sobre l'ús de la llengua a l'etiquetatge en diferents comunitats lingüístiques

Comunitat lingüística	Nombre de parlants en milions (dades aproximades a partir d'Etnologue)	Aquest producte aconsegueix la normativa sobre la llengua a l'etiquetatge per a aquesta comunitat?					
		Cereals kellog's	Aspirina Bayer	Coca-cola	logurt Danone	Preservatius Durex	Puré Maggi
Francès a Bèlgica	4,0	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ
Neerlandès a Bèlgica	4,6	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ
Alemanys a Bèlgica	0,1	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ
Francès a Suïssa	1,4	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ
Alemanys a Suïssa	4,6	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ
Italià a Suïssa	0,5	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ
Eslovè a Eslovènia	1,7	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ
Serbocroat amb alfabet llatí a Croàcia	4,0	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ
Francès al Canadà	6,7	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ
Danès a Dinamarca	5,4	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ
Estonià a Estònia	0,9	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ
Letó a Letònia	1,4	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ
Lituà a Lituània	3	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ
Hongarès a Hongria	9,5	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ
Finès a Finlàndia	4,7	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ

Suec a Finlàndia	0,3	sí	sí	sí	sí	sí	sí
Grec a Grècia	10,7	sí	sí	sí	sí	sí	sí
Eslovac a Eslovàquia	4,6	sí	sí	sí	sí	sí	sí
Txec a Txèquia	9,3	sí	sí	sí	sí	sí	sí
Català a Espanya	9,1	no	no	no	no	no	no
		Cereals kellog's	Aspirina Bayer	Coca- cola	logurt Danone	Preservatius Durex	Pure Maggi

Gràfic 9.1 L'acompliment de la normativa sobre llengües a l'etiquetatge de la multinacional Coca-cola per a diferents comunitats lingüístiques semblants a la catalana o més petites (Sí, a compleix la normativa, No, no a compleix la normativa). La mida dels cercles és proporcional als parlants en cada país.

10 El codi de Consum inclou altres novetats lingüístiques que també cal acomplir a partir del 23 de juliol.

Més enllà de l'etiquetatge el nou Codi de consum conté altres aspectes lingüístics; alguns de nous, d'altres que refermen anteriors legislacions i d'altres que les concreten o desenvolupen. Un aspecte important és que inclou el criteri lingüístic en algunes definicions de l'Article 111-2, de manera que pot tenir conseqüències en la legislació que afecta al consum.

Així defineix:

b) **Persona consumidora mitjana:** *persona consumidora que, d'acord amb un criteri de diligència ordinària, hauria d'estar normalment informada i ésser raonablement curosa en les relacions de consum, en funció dels factors socials, **culturals i lingüístics**.*

l) **Consum responsable:** *consum moderat, informat, reflexiu i conscient de béns i serveis, tot tenint en compte els criteris de sostenibilitat **cultural, ambiental, socioeconòmica i lingüística**.*

D'altra banda inclou no només els drets lingüístics de les persones consumidores a l'article 128 -1, sinó que aquests passen a ésser requisits, per tant obligacions per part de les empreses, a l'article 211-5. Ço vol dir que hi ha sancions. A l'article 331-6 sobre altres infraccions s'especifica:

A més de les infraccions que tipifiquen els articles 331-1 a 331-5, són també infraccions:

k) *Vulnerar els drets lingüístics de les persones consumidores o incomplir les obligacions en matèria lingüística que estableix la normativa.*

Pel que fa als articles 128-1 i 211- 5, més enllà de les obligacions a l'etiquetatge o a altres informacions dels béns i serveis en qualsevol format, també inclou altres novetats:

Aquests en són els redactats sencers:

CAPÍTOL VIII

Drets lingüístics

Article 128-1

Drets lingüístics de les persones consumidores

1. *Les persones consumidores, en llurs relacions de consum, tenen dret, d'acord amb el que estableixen l'Estatut d'autonomia i la legislació aplicable en matèria lingüística, a ésser ateses oralment i per escrit en la llengua oficial que escullin.*

2. *Les persones consumidores, sens perjudici del respecte ple al deure de disponibilitat lingüística, tenen dret a rebre en català:*

a) *Les invitacions a comprar, la informació de caràcter fix, la documentació contractual, els pressupostos, els resguards de dipòsit, les factures i els altres documents que hi facin referència o que en derivin.*

b) *Les informacions necessàries per al consum, l'ús i el maneig adequats dels béns i serveis, d'acord amb llurs característiques, amb independència del mitjà, format o suport utilitzat, i, especialment, les dades obligatòries relacionades directament amb la salvaguarda de la salut i la seguretat.*

c) *Els contractes d'adhesió, els contractes amb clàusules tipus, els contractes normats, les condicions generals i la documentació que hi faci referència o que derivi de la realització d'algun d'aquests contractes.*

3. *La Generalitat ha de vetllar pel foment en les relacions de consum de l'ús de la llengua occitana, denominada aranès a l'Aran, dins de l'àmbit territorial de l'Aran, on és llengua pròpia.*

Article 211-5

Requisits lingüístics

1. *La documentació i les informacions necessàries per al consum i l'ús adequats dels béns i serveis dirigides a les persones consumidores han d'estar a disposició immediata d'aquestes, d'acord amb el que estableix l'article 128-1. Aquest requisit no s'aplica a les marques, els noms comercials i la retolació emparada per la legislació de la propietat industrial.*

2. *Sens perjudici del que estableixen la Llei 1/ 1998, del 7 de gener, de política lingüística, i les altres lleis aplicables, les administracions públiques han de promoure, impulsar i fomentar les obligacions lingüístiques que aquesta llei estableix, especialment, per als establiments i la publicitat que ocupen el domini públic i per a les empreses concessionàries.*

Si analitzem els canvis per alguns àmbits, podem dir:

Pel que fa a la disponibilitat lingüística:

Fins ara la Llei de política lingüística de l'any 1993, establia que les empreses i establiments han de poder atendre els consumidors quan s'expressin en qualsevol de les llengües oficials.

Article 32.1

Les empreses i els establiments dedicats a la venda de productes o a la prestació de serveis que desenvolupen llur activitat a Catalunya han d'estar en condicions de poder atendre els consumidors i consumidoras quan s'expressin en qualsevol de les llengües oficials a Catalunya.

L'article de l'Estatut d'Autonomia del 2006, va incloure una novetat, passant del dret de ser atès **quan s'expressin** en una llengua oficial, al dret de ser atès **en** la llengua oficial.

Article 34

Totes les persones tenen dret a ésser ateses oralment i per escrit en la llengua oficial que elegeixin en llur condició d'usuàries o consumidoras de béns, productes i serveis. Les entitats, les empreses i els establiments oberts al públic a Catalunya estan subjectes al deure de disponibilitat lingüística en els termes que estableixen les lleis.

Finalment el Codi de consum és la llei que estableix això, i ho fa d'aquesta manera; incidint en el canvi, cosa que significa un progrés substancial en el sentit que les empreses i establiments han de disposar de personal que pugui atendre en la llengua corresponent, no només atendre si s'hi expressen els clients:

Article 128-1.1:

Les persones consumidoras, en llurs relacions de consum, tenen dret, d'acord amb el que estableixen l'Estatut d'autonomia i la legislació aplicable en matèria lingüística, a ésser ateses oralment i per escrit en la llengua oficial que escullin.

Pel que fa a la retolació i documentació (factures, contractes...)

Ratifica allò que ja establia la Llei de política lingüística (article 32.3), tot i que millora l'eficiència de la interpretació definint ara com a invitacions a comprar allò que eren documents d'oferta de serveis. Si ara cal, més enllà de la retolació fixa, que les invitacions a comprar siguin en català, això vol dir, segons la definició de la mateixa llei, que cal que sigui en català: *qualsevol comunicació comercial que indica les característiques del bé o servei i el seu preu, i que permet a la persona consumidora d'adquirir-lo.*

Tot i que l'article 15.3 de la llei de política lingüística ja obliga a fer els contractes en català i que estiguin a disposició del client de forma immediata, els articles 128-1 i 211-5 del Codi de consum ratifiquen aquesta obligatorietat.

Article 128-1

2. Les persones consumidores, sens perjudici del respecte ple al deure de disponibilitat lingüística, tenen dret a rebre en català:

a) Les invitacions a comprar, la informació de caràcter fix, la documentació contractual, els pressupostos, els resguards de dipòsit, les factures i els altres documents que hi facin referència o que en derivin.

Article 211-5

Requisits lingüístics

1. La documentació i les informacions necessàries per al consum i l'ús adequats dels béns i serveis dirigides a les persones consumidores han d'estar a disposició immediata d'aquestes, d'acord amb el que estableix l'article 128-1. Aquest requisit no s'aplica a les marques, els noms comercials i la retolació emparada per la legislació de la propietat industrial.

Una novetat important són les factures, que ara cal que siguin en català per a qualsevol bé o servei. Fins ara només eren obligatòries en català per a certs sectors específics.

PLATAFORMA PER LA LLENGUA

Via Laietana, 48 A. Principal 2a

08003 Barcelona

Tel. 93 321 18 03

Fax 93 321 12 71

info@plataforma-llengua.cat

**PLATA
FORMA
PER LA
LLENGUA**

www.plataforma-llengua.cat